

ERDELYI MAGYARÁG

Felolvas szerkesztő:

Zágoni Dezső

Független politikai napilap, megjelenik minden nap
Szerkeszt. órák: reggel 8-3 Szerkesztőség és kiadókiváltság:
Oradea (Nagyvárad), Pista Mihai Vitezuai 4. Telefon: 380

Ara 1 lei

II. évfolyam 385 sz.

Péntek

1933 December 22.

12

Országsszerte dermesztő hidegben kezdődött a szavazás

50 százalékos többségre számít a kormány

Udvarhelymegyében és Biharmegyében megakadályozzák a magyar szavazókat a választásban. -- A Regátban ismét vér folyt. -- Letartóztatták a Magyar Párt bizalmi férfait

Dermesztő hidegben kezdődött meg szerda reggel a képviselőválasztás. A hideg és a fagy miatt a választók nagyrésze különösen a vidéken nem tudott az urnák elé állni. A le nem adott voksok pedig köztudomásúlag mindenkor kormány prémiumát erősítik és így — bár e pillanatban még nem tudjuk a végleges eredményt, nem kétséges, hogy a kormány nagy többséget fog szerezni. Egyes helyeken külön eszközökkel is elősegítik a kormány győzelmét: Bizalmi férfiak letartóztatása, erőszakoskodások, választó-igazolványok visszatartása mindenhez hasonló, csak tiszta választásokhoz nem

Megkezdődik a választás

Bukarest, december 20

A belügyminisztériumhoz beérkezett jelentések szerint a választás mindenütt rendszerben kezdődött meg. Az utolsó propaganda napon voltak még kisebb választási incidensek. Stefanestiben Michalache beszéde után összeverekedtek a nemzeti parasztpártiak és a liberálisok és a verekezésnek sok sebesültje van. Jassiban Cuza egyik jelöltjét egy 15 főből álló csoport támadta meg, a jelölt előrelépett revolverét és támadóira lőtt, 2 ember megsebesült. A jelölt ezután elmenekült.

Bukarest, december 20

A Curentul értesítése szerint a kormány 50 százalékos többségre számít. A nagy hidegre való tekintettel valószínűleg a választók fele fog csak leszavazni, azaz 4 millió 300.000 választó közül legfeljebb 2.000.000 szavazatra lehet számítani. A lapok kombinációja szerint az ellenzéki pártok között következőképpen oszlik meg a valószínű eredmény: Nemzeti parasztpárt 12 százalék, Lupu 10 százalék, Gheorghe Bratianu 8, Cuzista 8, Magyar Párt 6, Goga 5, Averescu 2, Letartó Párt 2 százalék. Nem jutnának mandátumhoz Argetoianu pártja Szociáldemokraták, Fortu professzor pártja, és a Doigozók Blokkja, amely csak 2 megyében tudta letenni jelölt listáját.

Székeludvarhely, december 20.

Udvarhelymegyéből újabb panaszok érkeztek, amelyek szerint a pár nappal ezelőtti felülről leszerelt csendőrterror után, most — újabb hatósági akció keltette fel a legnagyobb gyanút. Wiler József dr. a magyar parlamenti csoport főtitkára, aki állandóan a megyében tartózkodik, maga is táviratban közölte a pártelnökséggel, hogy

magyar bizalmiférfiaktól elszedik, elkövetik az igazolványukat. Olyan előkészületekre következtetnek, amilyenekkel a régi visszaéléseket rendezték.

Bethlen pártelnök intézkedést kért.

Bethlen György gróf, a Magyar Párt elnöke kedden sürgősen érintkezést keresett — Lepedatu miniszterrel, akivel közölte, az ud-

varhelymegyei aggodalmakat és a kormány intézkedését kérte. A miniszter komoly ígéretet tett és közölte, hogy

a kormány egy közigazgatási vezérfelügyelőt küld le Udvarhelymegyébe.

Terror Biharmegyében

A megyében mindenütt megtették az intézkedéseket, hogy a Magyar Párt bizalmi és a szavazó tömegeket az urnáktól visszatartsák.

Tarkány és Dragonesti között elzárták a hidat, hasonlóképpen a többi belényesi községek között is.

Margitta: Dr Beregi Sándort, Kozma L. és Kapitány Sándort a Magyar Párt bizalmi férfait letartóztatták, Kozma L.-ost szerda reggel szabadon bocsátották.

Szalonta: Az összes körzetekben a választás tisztán indult, panasz nincs.

Homorog: Párti Gézát eltávolították és becsület szóval ígértették meg vele, hogy ezt nem jelenti. Az árpádiak megjelenését megakadályozták és így nincs bizalmi férfi.

Belényes: Belényesen a terror egy fokkal sem volt enyhébb, mint az előző helyeken. Felsőbb intézkedésre valamennyi magyar párti delegátust őrizetbe vettek. A hidakat — csendőrökkel zárták el és senkit sem engedtek ki a községből. Hogy milyen erős csendőrgyűrű vette körül Belényest, azt mi sem

jellemzi jobban, minthogy Szabó Károly rometei lakos, aki a karácsonyi ünnepekre — most jött haza a regátból, a község bejáratánál csendőrök vették őrizetbe és a csendőrsőrsön helyezték el.

Gyantai jelentések szerint, csaknem példátlanul álló jelentések játszódtak le. Hogy a magyar párti választókat meggátolják alkotmányos jogaik gyakorlásában a legképtelenebb eszközöket vették igénybe. Ezek között a legenyhébb volt az, hogy a községben minden előzetes értesítés nélkül katonai szemlét rendeltek el. Erre való tekintettel nem engedték meg senkinek sem, hogy a faluból elmozdítson. A hatósági terror azonban még ezzel sem elégedett meg és a csendőrök őrizetbe vették a Magyar Párt ottani tagozatának elnökét a község bíráját és a magyar párti megbízottakat.

Déli órákban érkező jelentések szerint az őrizetbe vett kollégák névsora a következő: Piklák József, Kohári Károly, dr. Törner L. és Szabó Lajos.

Megszavazta a szenátus a franciá tiszti viselők tiszteletesszállítását

Páris, december 20

A francia szenátus tegnapi ülésén 201 szavazattal 58 ellenében bizalmat szavazott

a kormánynak és elfogadta a tiszti viselők tiszteletesszállítására vonatkozó törvényjavaslatot.

Ed. levél

Hideg van

Akiknek megadatott, hogy meleg szobában duruzsuló kályhatűz mellett nézik miént rajzolódnak rá ebben a borzalmasan hideg időben a bolondos figurájú jégvirágok az ablakokra, — gondoljanak azokra, akik fűtetlen szobában reszkette néznek elébe a szent-estének.

A periferiákon jártam tegnap délután. Elmentem arrafelé, ahol apró vályogházak állnak melkednek ki a hóból és amerre csak nagy itkán lát az ember füstölgő kénényt.

Kerítés erre felé nincs, vagy csak emitt állt. Nem telik itt kerítésre sem. Ugy állnak a kis házikók, mint megannyi szomorú ember, aki arra vár, hogy megajándékozzák.

A házakon nincs dupla ajtó, nincs ketős ablak. A pitvar ajtaja egyenesen a szabadba nyílik, ahol kegyetlen sivitással berzeng a szél.

Belépek az egyik házba. A pitvarban nagy fehér kutya fogad. Csak rámnéz, de nem ugat. Felhorzolt szőrrel reszket a sarokban.

Köhécselés hallik ki a belső szobából. Mély, nehéz köhögés szakad fel és kifut a pitvarba, beleütődik a fülembe, átnyalábolja a lelkemet és egy pillanat múlva elopálosodik a szemem.

Rányitok a köhécselőkre.

— Jó napot.

És nem tudom tovább folytatni. Az asztal mellett meggörnyedve köhög egy fiatal asszony. Az arcára kiültek a tüdővész halványpiros virágai.

A sarokban szalmazsák. Rajta három apró kölyök. Egyik edesebb, mint a másik. Összebujnak. Ijedt, de azért nyílt szemmel néznek rám. A három gyerek rojtos és tegett nagykendő alatt van.

A szobában még van egy butor darab. Öreg sublót, rajta a Paduai. Karján a kis Jézus.

Az egyik sarokban parányi dobkályha. Csak valamivel nagyobb, mint azok a rajkályhák, amelyek mellett (oh borzalmas emlékek) annak idején csukaszürkében melegedtünk a Kárpátokban. A kályhában pirog a láng. Odanézek. Egy darab vékony fa lángja biztatgatja ezt a négy szerencsétlen embert.

A köhögés végre alább hagy. Az asszony kiegyenesedik. Felém fordul.

— Jó napot — mondja alig hallhatóan.

Aztán beszélgetünk. Megtudom, hogy az ura favágó és most kint van a piacon.

— Alig keres valamit — szól az asszony — s bizony csoda, hogy még megvagyunk.

Felirom a nevét. Azt is, hogy hány gyereke van. Még egy pillantást vetek az asszonyra. Ráemelem a szemem a három szent apróságra, akik mosolyogva néznek vissza rám. Aztán kifordulok a szobából.

A kutya hozzámdörgölődik. Ugy látszik vár valamit tőlem.

Kilépek az uccára. Ide látszik a város ezernyi kéménye. Füstölnek. Elszorul a torokom. Részből az örömtől, de a bánattól is.

— Hát miért nem fűtöl mindenütt mostanság a kémény? Kiált fel bennem az örök-ké élő lelkiismeret. Miért nincs mindenütt meleg szoba? Miért nincs minden házban kenyér, szalonna, hus, zsír? Miért nincs minden szobában paplanos ágy és faburkolatu padozat?

Üresen, válasz nélkül konganak benneim a feltett kérdések és eszembe jut ismét, hogy

— akiknek megadatott, hogy meleg szobában duruzsuló kályhatűz mellett nézik, miént rajzolódnak rá az ablakokra a bolondos figurájú jégvirágok, — gondoljanak azokra, akik fűtetlen szobákban, reszkette néznek elébe a szent-estének.

Holnap közöljük a tombola eredményét

Több vidéki helyről tegnap érkeztek meg a tombolához érvényes lapfejek és kiadónivalunk azonnal elkészítette a tombolajegyeket és valamennyit elküldtünk illetékes helyeikre.

Erre való tekintettel a tombolát mai számmunkkal zárjuk le és holnap már közöljük az eredményt.

Jövő héten eldől az újévi tombola is.

Most már boldogok vagyunk

Árja-kutatásokat végez egy bécsi professzor a Bánságban

Temesvár, december 20.
Tegnap Temesvárra érkezett Wisshinger bécsi professzor, aki antropológiai kutatásokat fog végezni, hogy megállapítsa a bánsági németek árják-e vagy sem és milyen alakulásokon mentek keresztül. A professzor 2 hónapig fog a Bánságban maradni és ezen idő alatt koponyaméréseket fog végezni.

gi németek árják-e vagy sem és milyen alakulásokon mentek keresztül. A professzor 2 hónapig fog a Bánságban maradni és ezen idő alatt koponyaméréseket fog végezni.

Nem kaptak utiköltséget

Romboltak a diákok a párisi román követségen

Páris, december 20.
A párisi román követségen tegnap 80 román diák jelent meg, akik nasszatásukhoz utiköltséget akartak kérni. A követ nem fogadta a diákokat, akik erre dühükben törni kezdtek és 2 szoba berendezését teljesen tönkre tették. Rendőrség vonult ki, amely helyreállította a rendet. A zavargó diákoktól a francia hatóságok megvonták a tartózkodási engedélyt.

ni-zuzni kezdtek és 2 szoba berendezését teljesen tönkre tették. Rendőrség vonult ki, amely helyreállította a rendet. A zavargó diákoktól a francia hatóságok megvonták a tartózkodási engedélyt.

Megindult a névelézés lavinája

Nyolcvan magyar diákot akarnak eltávolítani a marosvásárhelyi főgimnáziumból

Marosvásárhely, december 20.

A kiméletlen névelézés hullámai már elértek Marosvásárhelyre is. A két helyi főgimnáziumhoz rendelt érkezett a tanügyi inspektorátustól, amelyben tömegesen eltanácsolják a kisebbségi gyerekeket a magyar iskolákból az állami gimnáziumba.

A református kollégiumhoz érkezett rendelkezés szerint az inspektor 28 tanulót akar kitenni az intézetből és állami iskolába való küldetésüket követeli. Mint külön érdekességet írjuk meg, hogy az etanácsolt gyerekek között van Molter Károly a neves magyar

író gyermeke. Molter Péter is, akit a kiméletlen névelézés németnek találás ezért abból a református kollégiumból kívánja kiutasítani amelyben apja tanár.

A román, kath. főgimnáziumhoz megjött rendelkezés szerint 52 fiut kell az intézetből eltávolítani. Itt is működött a névelézés fekete seprűje.

Mindekét főgimnázium tanácstalanul áll a megdöntendő rendelkezés előtt. A szülők ebben a tárgyban ma délután a kollégiumban értekezletet is tartottak.

A cseh főváros legújabb szenzációja

Prágai arisztokratákat gyanúsítanak egy prostituált nő meggyilkolásával

Prága, december 20.

Néhány nappal ezelőtt a Pozsony—zsolnai vonaton feldarabolt női hulla találtak. Az azonnal megindított rendőri nyomozás megállapította, hogy a női hulla Wranzky Ottilia huszonhatéves rendőri feügyelet alatt álló nővel azonos. A nyomozás szálai ezután az egyik legelőkelőbb prágai éjjeli mulatóhely külön termeibe vezettek és a nyomozás egy botrányos és erkölcsileg megkérdőjelezett társaság üzeméire világított rá.

Megállapítást nyert, hogy Prágában az október 28-ról elnevezett tér egyik éjjeli mulatójában immár közel egy éve éjszakai mulatóhelyként a legbotrányosabb jelenetek játszódnak le a mulatóhely külön termében.

Ezekben a termekben a cseh főváros szülei és pénzarisztokráciájának színe-java találkozik és homoszexuális, valamint nudisorgiákat ül. Ezeken az orgiákon a prágai elő-

kelt társaság tagjai vettek részt és mint megállapítást nyert, a látogatók zöme hölgyek voltak, akik az orgiákon javarészt csak mint nézők szerepeltek, az aktív szerepet félvilági hölgyekre bízta és ilyen szereplője volt a prágai mulató éjszakai életének a meggyilkolt Wranzky Ottilia is.

A nyomozásnak sikerült megállapítania, hogy a meggyilkolt prostituált részben az arisztokrácia egyik tagjával volt szorosabb viszonyban és minden jel arra enged következtetni, hogy eme kissé különös fajtájú szoros viszonyban keresendő a gyilkosság indító oka. A rendőrség egyelőre nem kívánja a gyilkos nevét nyilvánosságra hozni, mert az összes körülményekre vonatkozólag még nincs elég bizonyíték és az előkelő név nyilvánosság előtt meghurcolni.

Ki ölte meg a brassói forgalmi tisztviselőt?

Brassó, december 20

A múlt hónap 22-én este a külvárosi állomás közelében a pályatesten Campianu Liviu 31 éves CFR forgalmi tisztviselő holttestére bukkantak. A hulla zsebében levelet találtak.

Azt írta, hogy azért lesz öngyilkos, mert hivatali főnöke Mosora nyugalmazott ezredes, vele szemben ellenséges magatartást tanúsított. A temetés után Campianu özvegye aki nem tudott belenyugodni abba, hogy fiatal férje, akinek szerinte semmi oka nem volt az öngyilkosságra, önszántánól vetett volna véget életének. Írásbeli előterjesztést tett az ügyésznek, amelyben azt írja, hogy férjét valószínűleg egy asszony férje dobta a vonat alá, hogy vetélytársától megszabaduljon.

Megnevezi az asszonyt és egyben azt állítja, hogy a férje zsebében talált levél nem az ő férje kezeirésze, hanem azt nyilván a gyilkos csempészte áldozatának ruhájába. Végül kérte az ügyészséget, hogy az ügy tisztázásának céljából rendelje el a holttest exhumálását.

Az ügyészség elsősorban azt akarta tisztázni, hogy Campianu milyen viszonyban állott hivatali főnökével. Kihallgatták tehát Mosora ezredes, aki kijelentette, hogy az öngyilkos az utóbbi időben rendkívül furcsán és zavarosan viselkedett és megítélése szerint kezdődő buskomorság jelei mutatkoztak rajta.

Kijelentette, hogy nem igaz az, hogy az elantásával úgy viselkedett volna, amely alkalmat szolgáltatott volna neki az öngyilkosságra. A hivatalos bizottság tegnap délután szállt ki a temetőbe. A kiásott holttest a beköszöntött időjárás következtében teljes épségben került a boncoló asztalra. A vizsgálat meglepő eredménnyel végződött és alátámasztani látszik az özvegy súlyos és első pillanatra hihetetlennek látszó vádját. Campianu fején 2 seb látszik. Az egyik az orr táján, amely szinte jelentéktelen, a másik pedig, amely a szerencsétlen ember halálát okozta, az áldozat homlokán húzódik felfelé és körülbelül 10 centiméter hosszú. Az orvos szerint az utóbbi sérülést egy súlyos tárgy okozta.

A törvényszéki orvos megállapítása nyomán szinte elképzelhetetlennek látszik, hogy Campianu öngyilkos, vagy baleset áldozata lett. Teljesen valószínűtlen, hogy a robogó vonat egy eléje fekvő embert pontosan csak a fején sebesítsen meg s azt is anélkül, hogy zúzott volna, vagy összemorzsolta volna. Az ügyész arra a következtetésre jutott, hogy

Campianu nem lett öngyilkos, nem esett ki a robogó vonatból, hanem minden valószínűség szerint először meggyilkolták, majd a holttestet a pályatestre helyezték, abban a reményben, hogy így más utra terelik a vizsgálat figyelmét, ami az első percekben sikerült is.

Az ügyészség hétfőn délután az ügy szorítkoztatott kihallgatása. A vizsgálat folyik.

Bányászszerecséltenség Abrudbányán

A felrobbant dinamit három bányászt darabokra tépett

Abrudbánya, december 20

Súlyos szerencsétlenség történt az egyik Abrudbánya közelében levő tárnában. A bányászok új tárnát akartak robbantani és egy dinamitos ládat bontottak fel erre a célra. Bontás közben egyikük kalapáccsal ütött a

ládára, mire a dinamit felrobbant. Az óriási robbanás ereje izzonyu pusztítást végzett. A láda közelében álló Coldea Joan, Marian J. és Jancu Alexandru testét darabokra tépte a robbanás ereje. Számosan megsebesültek.

Lugosra szállították a letartóztatott temesvári vaskardistákat

Nagy gyűjtőtáborban helyezték el őket és bukaresti ügyészt neveztek ki fogházigazgatónak

Temesvár, december 20

A temesvári letartóztatott vaskardistákat tegnap szigorú rendőri fedezet mellett Lugosra szállították. A vaskardistákat az

ottani állami fogházban létesített gyűjtőtáborban helyezik el. Fogházigazgatónak egy bukaresti ügyészt neveztek ki. A vaskardisták a választások után állanak bírálék elé.

Robbant a gáz Dicsőszentmártonban

A nyitvatelejtett kályhából kiszivárgó gáz robbant

Dicsőszentmárton, december 20

Könnyen végzetessé válható baleset történt vasarnap éjjel Dicsőszentmártonban. Olcsiváry Sámuel szíjgyártó műhelyében égve felejtette a gázkályhát és a kiszivárgó gáz felrobbant.

A robbanás ereje oly nagy volt, hogy az összes ablaküvegek porrá törtek, sőt a

műhely redőnye is leszakadt és az uccára zuhant. Szerencsére a késő esti órákban az uccán senki sem járkált és így emberéletben nem esett kár.

A megindított vizsgálat megállapította, hogy a robbanásért egyedül Olcsiváry felelős.

Felmentették az izgatás vádjától a zetelakai segédlelkészt

Székelyudvarhely, december 20

Tegnap délelőtt tárgyalta a székelyudvarhelyi törvényszék Balázs András segédlelkész izgatási bűnperét. Balázs András Zetelaka községben prédikációt tartott, amelyet a járási csendőrmester is végighallgatott. A prédikáció után a csendőrmester feljelentette a lelkészt, hogy beszédében a román állam ellen izgatott.

A tegnapi törvényszéki tárgyaláson azután rendkívül érdekes fordulat történt az

ügyben. A lelkész ugyanis bemutatta a beszéd eredeti szövegét, amelyben azonban semmiféle olyan kijelentést nem találtak, amelyet államellenesnek lehetett volna minősíteni. Amikor pedig a csendőrmestert erre vonatkozólag kihallgatták, ez elmondta, hogy ő nem tud jól magyarul és minden valószínűség szerint félreértette a beszédet. Ezek után a törvényszék Balázs Andrást természetesen felmentette a vád és annak következményei alól.

Bünt követ el minden olyan egyén,

akinek bármilyen csontfájdalma van, ha nem rendeli meg a páratlanul biztos gyógyhatású Moor fürdőszapót, mely házilag is könnyelmesen és könnyen elkészíthető. Gyógyít: rheumát, köszvényt, izomszövet, tarzabát, csonttörést, vesebajt, gyomor és nőbetegségeket. A gyógyiszap postán is megrendelhető. A négy fürdőre elegendő hat kilos doboz ára nyomtatott használati utasítással 40 lej. — Megrendelhető: Ecsedy Károly fürdőtulajdonosnál a pénz előzetes beküldése mellett vagy utánvétellel. Címe: Szalárd Bihar-megye.

Előjegyzésnaplárak

az 1934. évre különböző alakban cégnyomással is a legolcsóbbak Oradea, Piața Mihai Viteazul (Nagypiac-tér) 4 sz. Kérjen árajánlatot,

Pásztor Ede cégnél

— Ha megmozdul, azonnal lelövöm!
— hallatszot hirtelen Patricia csengő hangja.

A leány keze ügyébe kerítve valahogyan a földre esett revolvert és ellenfelünkkel szegelte. A szék azonban már röppött, nem felém. Az éjjeli szekrényen álló lámpás nagy csörömpöléssel tört össze. Két lövés hallatszot, de a szoba már koromsötét volt. A kapcsolóhoz akartam ugrani, de megböjtöttem valamibe. Valószínűleg Allant volt az illető.

Heves lökést éreztem. Valaki elrohant mellettem. Görcsösen kaptam utána, de ujaim csak a levegőbe markoltak. Egy pillanatra megpillantottam az ismeretlen férfi fekete sziluettjét az ablaknál. Üvegcsörömpölés hallatszot.

A szoba ajtaját fölrántották. A menyegyzet lámpája kigyulladt. Hugnest pillantott meg. A kitört ablaküvegen keresztül szél süvített be a szobába, magasra lebbentette az oldalfüggönyöket. Kivülről lövések hallatszotak.

A detektív néhány ugrással az ablaknál termett és mindkét ablakszárnyat fölrántotta... a még megmaradt üvegrészek csörömpölve estek a parkányra és a szőnyegre... Hughes tévovázás nélkül ugrott ki a sötétbe. Messziről újabb lövések hangzotak.

XX. FEJEZET.

— Átkozott szerencséje van ennek az ördögnek! — mondta Drexler, mikor Hughesal együtt visszatért az eredménytelen hajszáról.

— A tengerpart felé menekült — szólt Hughes mogorván — és nyomtalanul eltűnt a sziklák között. Megfoghatatlan szerencséje van ennek a gazembernek, szinte a csodával határos, hogy egyetlen golyó sem találta!

Néhány szóval elmondtam a szobában történeteket, természetesen az álarc lerántását hangsúlyoztam legjobban.

Drexler elképedve nézett rám.

— Szóval úgy gondolja hogy teljesen ismeretlen ember rejtőzött az álarc mögött? — kérdezte.

— Ugy van — válaszolta határozottan — Nem emlékszem, hogy valaha is láttam már ennek az embernek az arcát?

— Bizonyos, hogy nem Barnes volt! — kérdezte a vizsgálóbíró hitetlenkedve. Válat vontam.

— Egészen bizonyos! — mondtam kisé bosszankodva. — Még sohasem láttam azelőtt!

— Alkalmassint mégis csak tévedsz — szolt közbe Hughes.

— Mit akarsz ezzel mondani? — kérdeztem idegesen. — Ne beszélj félmondatokban! Miért mondtad azt, hogy tévedek?

A detektív azonban nem válaszolt, úgy tett, mintha nem hallotta volna a kérésemet. Makacsul bámult maga elé.

Éjfél felé járt az idő, mikor kiléptem. Allan szobájából. Drexler a betegnél maradt és így elmehettem néhány percre. Patricia saját szobájában fektettem le és brómot vétettem be vele. Szegény leány annyira megviselték az események, hogy aggóani kezdtem érte. Ezek a borzalmak egy férfi idegeit is alaposan próbára tették volna. Eltökélt szándékom volt, hogy a déli vonattal mindenképen utazunk.

Elgondolkozva ballagtam végig a folyosón és szinte gépiesen mentem föl az emeletre. A könyvtárszobából beszédet hallottam. Habozva álltam meg a küszöbön. Nem szokásom hallgatózni, de most akaratlanul is fülelni kezdtem. Tleinte csak egyes hangfoszlányokat különböztettem meg.

(Folyt. köv.)

Vacsora közben szívbénulás ölt meg egy kézdiszentkeresztí asztalosmestert

Kézdivásárhely, december 20.
Tragikus haláleset történt tegnap este, felé Kézdivásárhelyen. Nagy Mózes 60 éves asztalosmester Kézdiszentkereszt községből bement a hetivására. A vásár végétével — Nagy Mózes, meglehetősen ittas állapotban

betért a Central kávéházba, ahol vacsorázni kezdett. Vacsora közben hirtelen leesett a székről és eszméletlenül terült el a földön. Azonnal orvost hívtak, aki azonban csak a beállott halált konstatálhatta. A vizsgálat szerint Nagy Mózes szívbénulás ölte meg.

Keleti szövetség a német-olasz törekvések ellen

London, december 20.
Egyes lapok szerint Paul Boncour francia külügyminiszter szándéka az, hogy kelet és középeurópai államblokkot állít szembe a német és olasz törekvésekkel. Ebbe a blokkba Oroszországot is bevonják. A lap azt is tudni véli, hogy Paul Boncour felkérte Tizulescut, látogasson el Párisba, mert elutazása előtt tanácskozni kíván vele.

Londonból jelentik: Simon külügyminiszter egyik beszédében a tulfegyverkezés állapotával foglalkozott. Azt mondotta, hogy en-

nek a tulfegyverkezési láznak nem a háború vágy az oka, hanem a szomszédos népek féltelme egymástól.

Nem a fegyverkezést kell tehát szabályozni, hanem a fegyverkezés okát: a féltelme megsejntetni.

Egy másik beszédében Simon arról szólt, hogy többen vannak, akik Anglia számára is egy Mussolinit, vagy Hitlert kívánnak. De ugyanezek nem tudják megmondani, ki legyen az a férfi, aki ezt a szerepet vállalni tudná.

SPORT

A szatmári Olimpia vivóversenye

Szatmár, december 20.
A két legfiatalabb vivószerzőségi: Az Olimpia-CFR és a Kolping bemutatkozása — avatta érdekessé az Olimpia mult heti vivóversenyét, melyet az agilis szerzőségi vezetőség bőkezű díjazással rendezett meg.

A verseny két csoportban folyt le, juniorban és szeniorban, a résztvevő 3 egyesület vezetőinek beosztása szerint és a részt nem vett öreg vivók szakszerű bíráskodása alatt. A szenior csoportban Csipker Sándor lett az első helyezett, aki, mint volt Európa válogatott, ma kétségtelenül Románia egyik legjobb vivója.

A második helyet a papirformák ellenére a kitűnő vivó Luczky hódította el az ideges Eötvös elől, ki a harmadik helyre szorult. A döntő további helyeit Schneider J. — Felker, Rozsnyai, mind SzSE foglalták el egy módon, hogy a 3-4-5 hely kérdése hajszálra függött, mert úgy Felker, mint különösen —

Schneider meglepő szépen, villámgyors parád riposztokkal vívtak és erősen szorítottak a listavezetőket.

A csoportban 10 nevezett volt. A junior csoportban az SzSE 3, a Kolping 4, az Olimpia 3 vivót indított. Kimagaslott a mezőnyből Debreczeni SzSE tudása. Azonban nem rendelkezvén annyi ideggel, mint technikával második helyre szorult klubtársa Neubauer S mögé, aki állóképesen, okosan vívott. — A 3-4 helyekre Pacher (O) és Barabás (I) jutottak. Feltűnt, mint sokatigérő tehetség Fogarassy (K). A szép díjakat dr Bota — szerzőségi elnök az egyesületek közti vivótestvérség kihangsúlyozásával és a résztvevő meglehangú megköszönésével osztotta — szét a mindvégig érdeklődő nézőközönség jelenlétében. Az Olimpia vivószerzőségi elnöke és annak vezetőségében értékes új munkatársat nyert a szatmári vivóélet.

ATLÉTIKA

A magyar súlyemelő bajnokságon két új rekordot állítottak fel. Az eredmények: Pehelysúly: 1 Molnár UTE 232,5 2 Kuti MAC 232,5 Könnyűsúly: 1 Farkas MAC 262,5 2 Ifj Papp Szeged 160 Középsúly: 1 Csinger MTE 277,5 Szabó MAC 240. Kisnehézsúly: 1 Kosányi HAC 282,5 2 Garai MTK 280 Nehézsúly: 1 Bakonyi FTC 297,5 (szakitásban 92,5, lökésben 120 kg. új rekord!) 2 Kun Törekvés.

FUTBALL

A magyar profiliga állása:

1 Ferencváros	12	10	0	2	44:15	20
2 Újpest	12	9	2	1	38:15	20
3 Bocsikai	12	7	2	3	24:16	16
4 Kispest	12	6	2	4	29:23	14
5 Szeged FC	12	5	1	6	25:25	11
6 Phöbus	12	4	3	5	20:21	11
7 III Kerület	12	4	3	5	24:28	11
8 Hungária	12	5	0	7	21:22	10
9 Somogy	12	5	0	7	18:40	10

10 Budai 11	12	2	4	6	22:31
11 Attila	12	3	1	8	21:31
12 Nemzeti	12	2	2	8	18:37

JÉGHOKKI

Oxford University—BKE 2:1 (0:0, 0:0, 2:1) Az oxfordi csapat — melyben nyolc kanadai egy amerikai és egy ausztráliai játékos játszik — erős ellenfélre talált a budapesti csapatban Johnson lövi a vezetőgólt. Blazsejovszky egyenlít, az utolsó percben messziről lö Johnson, a kapus elnézi. — Potyagó!

Ottava Sharmrockes—Francia válogatot 5:1 (3:0, 1:1, 1:0) A kanadai jégkorcsapat európai diadalutja Párisban folytatódott.

Formában vannak máris a budapesti gyorskorcsolyázók. A vasárnapi BKE versenyen máris jó időket futottak. 500 méter: 1 Winter 46,4 2 Kimmerling 48,6 1500 méter: 1 Winter 2 p. 35,4 mp 2 Sógör 2 p. 47 mp. 3 Hidvéghy

Hat hónapra ítelt a kolozsvári tábla egy ügyvédet

Kolozsvár, december 20.
Kedden tárgyalta a kolozsvári tábla Kohn Hillel dr. kolozsvári ügyvéd államellenes izgatási perét. Kohn Hillel dr. ez előtt két évvel röpiratot adott ki, "Az új háború ellen" címmel. A röpiratban többek között leközölte az akkoriban megtartott amsterdami háború-ellenes kongresszus határozatait. Az amsterdami határozat három pontját inkriminálta az ügyész és a Marzescu-törvény alapján államellenes izgatás miatt megindította irredenta eljárását az ügyvéd ellen. Az inkriminált pontok a következők:

1. Minden erőnkkel és minden rendelkezésünkre álló eszközzel harcolunk a háború ellen, amely mészárszékre viszi az embereket.
2. Ellene vagyunk a katonai költségvetésnek, amelynek megszavazása szégyen és gyalázat.
3. Ellene szegülünk az uszító és rágalom hadjáratoknak, amelyek a Szovjetunió ellen irányulnak, amely egy szociális társadalmat épít, amelyhez nem engedünk hozzányulni.

A törvényszék előtt a vádlott ügyvéd azzal védekezett, hogy ő szószerint közölte az amsterdami határozatot melyet mindenütt a világon nyilvánosságra hoztak s nem fűzött azokhoz kommentárt. A határozat afül írói között különben olyan nevek szerepelnek mint Romain Rolland és Henry Barbusse, akik ellen nem indult eljárás, amiért megszövegeték a háború ellen való tiltakozást.

A törvényszék nem vette figyelembe az ügyvéd védekezését és a Marzescu-törvény 11. szakaszában mondva ki bűnösnek, hat hónapi elzárásra ítélte, megállapítva, hogy a társadalmi rend ellen izgatott s azzal, hogy szégyennek és gyaláznak mondotta a katonai költségvetések megszavazását, olyan hangulatot teremtett, amely veszélyes az ország védelme szempontjából.

Az ítéletet dr. Kohn Hillel megfellebbezte az ítélőtáblához. A keddi tárgyaláson Ilea ügyész az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte, míg a vádlott ügyvéd védelmében dr. Boeriu Octavian felmentést kért azon a címen, hogy minden rosszakarat nélkül közölte le dr. Kohn az amsterdami határozat szövegét.

Dr. Kohn Hillel saját maga mellett tartott védőbeszédében csodálkozásának adott kifejezést, hogy a törvényszék ítéletének indoklásában azt a megállapítást tette, hogy a kapitalista államforma ellen izgatott, mely Románia államformája is.

— Sehol az alkotmányban nem fordul elő az a megjelölés, hogy Románia kapitalista állam lenne, különben is hibás ez a megjelölés, mert egy olyan állam, amely lakosságának hetven százaléka földművelőkből áll, nem lehet kapitalista. Ha tényleg ez volna, úgy a földművesek nem tudnának megélni.

— Elismerem, hogy nagyon fontosnak tartom azt, hogy Szovjetországgal komolyan vegyük és be is tartsuk a megnevezési szerződést, mert csak így biztosíthatjuk magunkat a háború ellen.

— Bizza azt csak Titulescua — szölt

Gyodás karácsonyi árak minden elfogadható árért

Valódi 14 karátos arany karikagyűrű párja 400 - 500 - 600 lei, arany karóra 600 lei, arany gyűrűk, fülbevalók, 120 - 150, nickel óra 100 - 120 - 200 lei, ébresztőórák 100 - 120 - 150 lei, Omega és Doka óra 650 - 800 - 1000 lei, női karórák 200 - 250 - 300 lei, óra és ékszerjavítások jótállás mellett 20 - 40 - 60 - 80 - 100 lei. — Veszek aranyat, ezüstöt, brilliántot

HERBST óra és ékszerárúháza
Regele Ferdinand 3.

Közbe Radlescu táblabíró, a tanács tagja.

— Minden állampolgárnak joga van arra, hogy a béke érdekében dolgozzon, ha ér a román-orosz megnevezési szerződést emiatt tartom és ezt hirdetem is, azért teszem, hogy a közvéleményt is ráébresszem ennek fontosságára.

A tábla helybenhagyta a törvényszék ítéletét, megállapítva, hogy habár az újság

a béke mellett foglalt állást, de a benne foglaltakat a kommunizmus prizmián keresztül tárta fel és így tulajdonképpen ezeknek a román államra annyira veszélyes tanoknak csí nált propagandát.

Az ítéletet Ilea ügyész tudomásul vette, dr. Kohn Hillel pedig megfellebbezte a semmitőszékhez.

Nagyarányu bélyeghamisítás Brailában

Braila, december 20.

Brailában nagyszabású bélyeghamisításnak jutottak a nyomára. Titkos társaság alakult, amely hamis postabélyegeket készített és azokat Brailán és környékén hozta forgá-

lomba. Nincsen kizárva, hogy a hamis bélyegeket az ország más részein is terjesztették. A nyomozás már olyan adarak birtokában van, amelyek hamarosan lehetővé teszik a banda letartóztatását.

Hétmillió vámbírság Aradon

Hétéves ékszercsempészési ügy, amely kétszer már megjárta az összes bírói fórumokat

Arad, december 20.

Hét esztendeje húzódik az az érdekes csempészési ügy, amelyben ma hirdették ítéletet az aradi törvényszék. Meg 1926-ban történt, hogy a rendőrséghez feljelentések érkeztek, nemcsak Aradon, de az ország több nagy városában is, hogy az országot ulány minőségű csempészárúval árasztják el. A nyomozás szálai egy Berger Elemér nevű bécsi ügy nékhöz vezettek, akit amikor Berger legközelebbi külföldi utjáról hazatért, a vámnál feltartóztatott és valóban nagymennyiségű csempészékszert találtak nála. A vámbírságok ekkor 1 millió 111 ezer lej vámot és 6 millió 666 ezer lej bírságot állapítottak meg a csempészési ügygel kapcsolatosan. Hosszas bonyodalmak után, amelyeknek során az ügy kétszer foglalkoztatta már az aradi törvényszéket, a temesvári táblát, sőt a Semmitőszéket is, az aradi törvényszék ma

ismét érdemben foglalkozott azzal a felelősséggel, amellyel Berger az ítélet ellen élt. A törvényszék elutasította a fellebbezést és — ellentétben először hozott ítéletével, — érvényesnek mondotta ki a hétmilliót meghaladó vámbírságot. Az ítélet ellen dr. Sarbu György, az ügynök jogi képviselője fellebbezést jelentett be. Különben sem nagyjelentőségű már most a törvényszék ítélete, mert hiszen Berger időközben elutazott Romániából, ahová nem is tér többet vissza és vagyona sincs Románia területén.

Kérje mindenütt a GOLF borotva-pongót!

az acélipar legtekélyesebb alkotása! és öröme lesz a borotválkozásban. Vezetékei: Friedman Armin, Oradea, Promenad Eminescu 16.

Nyílt uccán lelötte feleségét egy temesvári munkás

Az asszony elüldözte férjét, aki kereset nélkül állott

Temesvár, december 20.

Ma hajnalban megrendítő családi tragédia színhelye volt a szabadfalui XII. ucca Petruschik Jánosné született Becker Irén 23 éves munkásné, aki a Weisz-féle szövődében dolgozik, hat óra előtt elhagyta lakását, hogy munkahelyére siessen. Alig tett pár lépést, az uccán, szembetalálkozott különváltan élő férjével, Petruschik János 28 éves munkással. Petruschik Jánosné közel három hónapja, hogy nem él férjével, mivel a férfi elvesztette állását, Petruschikné pedig egyszerűen kitette férjét a lakásából azzal, hogy 3 nem tart el egy ingyenélőt.

Petruschik azóta kétségbeesett nyomorban tengette napjait. Petruschik felesége elé állt és felszólította az asszonyt, térjen vissza hozzá és költözzönek ismét együtt. Az asszony tagadó választ adott. A munkás abból

könyörögni kezdett feleségének de az asszony egyszerűen nem vette figyelembe szavait és tovább indult.

Petruschik most hirtelen kikapta revolverét és közvetlen közelből rásütötte feleségére. Az asszony hangtalanul összerogyott.

A szomszédság által előhívott mentők Petruschikné a Bega-ástanatóriumba szállították, ahol megállapították, hogy a golyóbalszeme felett hatolt be nomlokába. Állapota válságos. A férj tette elkövetése után eltűnt. A csendőrség nyomozza hollettét.

Tekintsék meg tombolánk Magyarországon, egy értékes "ODEON" világmarkás gramofont "Musica" hangszer, rádió és gramofon üzlet kiralatában Oradea, R. Regele Ferdinand 3.

ELVESZETT BIHARBAN A MAGYAR PÁRT MANDÁTUMA

Nyolc liberális és egy nemzeti-parasztpárti képviselő
került be a parlamentbe

Nagyvárad, december 22.
Ami az előjelekből látható volt: a Magyar Párt hősies küzdelem után elbukott. A bukásnak azonban nem az volt az oka, mint- ha a magyar tömegek eltávoztak volna a párttól. Nem voltak belső ellentétek. A jelölt személye iránt egyhangú lelkesedés és bizalom nyilvánult meg, hiszen Hegedüs Nándor 5 évi képviselősége idején valóban egyike a legjobb parlamentereknek bizonyult. A befutott jelentésekből megállapítható volt, hogy a magyar tömegek mint egy ember vonult az urnák elé, nem törődve hóval, hideggel, Azonban... azonban ha az elemekkel meg is tudott birkózni a mi magyar tömegünk, —

a csendőrszuronyok előtt megtorpant. Ma már kétségtelenül megállapítható, hogy a magyarság most is leszavazott volna, talán nagyobb számmal még mint a múlt választáson, azonban a terrorral szemben el kellett bukni.

Azonban becsületes fővel állhat meg Nagyvárad és Biharmegye népe a magalelkismerete előtt is megvalthatja, hogy azért bukott el, — mert elbukttatták.

Szomorú vigasz, hogy a bihari magyarság sorsára jutott nagyon sok erdélyi megyében a többi magyar szavazó is. Kolozsvári jelentések szerint Udvarhely-megyét s Kisküküllőt valósággal lehengerelték. Szat-

mármegye teljesen Bihar sorsára jutott. Aig kaptunk egy pár ezer szavazatot. A többi vármegyéből lapzártáig még csak ellenőrizhetetlen hírek futottak be a szerkesztőségünkbe, de egészen bizonyos hogy ott sem tettek kivételt a magyarsággal.

Országos eredmények szempontjából a Magyar Párt — ha egyáltalán eléri a 2 százalékot — a legjobb esetben 4, 6 mandátumra számíthat. Sajnos Biharmegye 200 000 lelket számoló magyarsága az elkövetkezendő ciklusban parlamenti képviselő nélkül maradt. És ha valamiért, akkor ezért állanak ma megdöbbenéssel az előtt a tény előtt, hogy a választáson elestünk.

Kevés a szavazó, mégis sok a kormányzavazat

Nagyvárad, december 22.
Már este 9 órakor egyre-másra futnak be a jelentések. A liberálisok mindenütt

macskakörömben győznek. A magyar Párt eredményei gyengék. Feltűnő a nemzeti parasztpártnak — a viszonyokhoz ért jó ered-

ménye. A lupisták is erősek. Goga lecsúszott. A többi pártok elenyészőek

Hajnali három órakor az eredmény

Leadtak összesen 68568 szavazatot. Ebből megsemmisítettek 1079-et. Liberális: 33230, nemzeti: 11431, georgista 1710. Magyar Párt: 7236, Goga: 2604 Junan: 1454 Lupu: 5347, zSoc. dem. 732, Zsidó párt: 1517, Averescu: 502, Argetoianu: 714.

Hiányzik a tegledi körzet eredménye, amellyel együtt körülbelül 70 ezer szavazatot adtak le Biharban. A liberálisok a szavazatok 48 százalékát megkapták. A nemzeti parasztpárt 18 százalékot, a Magyar Párt 10.5 százalékot. Ennélfogva Biharmeg-

gyében nyolc liberális és egy nemzeti parasztpárti képviselő került be a parlamentbe. Képviselők lesznek: Mosoiu, Pamfil Seicaru, Cosma N., Leon, Fodor Péter, Petrescu Ercea, Bota és Lázár Lőrincz és a nemzeti parasztpárt dr. Crisan György.

Erdélyi eredmények

Kolozsváron 13 százalékkal több a magyar szavazatok száma, mint tavaly, Biharban, Szatmáron és Udvarhely-megyében őri-

ási terror dühöngött. Legfrissebb hírek szerint a Magyar Párt 10—12 mandátumra számíthat. Mindez természetesen csak kom-

bináció és csupán egy, két nap múlva tudunk végleges eredményt.

Nagyváradai eredmények

I. körzet Széles-ucca: összesen 1158, lib. 368, nemz. 43 georg. 19 magyar 547, Goga 13, Junian 14, Lupu 12, Szoc dem 75. Zsidó 24. Aver. 9, arg 9.

II. Városháza. Összesen 1300. Lib 556, nemz 52, georg 13, Magyar 429, Goga 29, Junian 5, Lupu 21, szocdem. 11, zsidó 149, aver. 11 arg. 2

III. Vitéz-ucca. Összesen 1004 lib 418, nemz. 21, georg. 8, magyar 378, Goga 16 Junian 6 Lupu 51, szocdem 12 zsidó 60 aver 11, arg. 7.

IV. Gojdu-liceum. Összesen: 681, lib: 257, nemz. 18, georg 13, magyar 221 Goga 25 Junian 2, Lupu 30 szocdem. 17 zsidó 86, aver. 2, Arg. 3

V Ritoók Zs Összesen 1118, lib. 356, nemz 52, georg. 13, magyar 537 Goga 22 Junian 8 Lupu 40, szocdem. 7, zsidó 44 aver. 10 arg 4

VI Zsidó liceum. Összesen 678, liber: 152, nemz. 24, georg 4, magyar 374 Goga 19 Junian 3, Lupu 32 szocdem. 10 zsidó 49 aver. 4 arg. 1

VII Tüzoltó laktanya: Összesen: 1224, lib. 428, nemz. 40, georg. 16, magyar 378 Goga 18, Junian 6 Lupu 39 szocdem 12 és zsidó 252 aver 7, arg. 3.

VIII. Kolozsvári-ucca: Összesen 897, lib. 496, nemz. 29, georg 7, magyar 227, Goga 13 Junian 9 Lupu 34 szocdem 13, zsidó 31, aver. 5, arg. 9.

Leadtak Nagyváradon összesen: 8060 szavazatot Ebből a liberálisok kaptak 3031 a Mgyr Párt 3081 szavazatot

MOZI
Filmpalace: Zsarló.
Heyman színkör: Háromezeréves ember

APROHIRDETÉSEK

Szentimrei faj boraimat kimérve olcsón árusítom 5 liternél árengedmény. Freistadt Keskeny ucca 2. 400

Harisnya, zokni, sál, keztyű, gyári áron alul a Harisnyázlet-ben, Kert u. 3. 404

Betlehem krepp selyem papírok minden színben, ezüst és színes staniolok kaphatók. Pásztor Ede papíráruházában, Nagypiac tér 4, Andrányi mellett.

Mindenes szakácsnő csakis jó bizonyítvánnyal megbízható, kéttagu családhoz keres tetik. Cim a kiadóhivatalban.

Fiatal vidéki mindenest azonnalra felveszek. Teleky ucca 7 az udvarban harmadik ajtó. 403

Négy váradi fiatalember utonállási kísérlete egy kapitány ellen

Rejtélyes ügyben nyomoz tegnap óta az ügyészség. Az ügy szenvedő fele Enetescu J. a 86-os ezred kapitánya, aki ellen rablómerényletet kísérelt meg négy fiatalember.

Enetescu Joan kocsin jött be szerda hajnalban a városba, amikor az egyik külvárosi utcán

négy fiatalember feltartóztatta a kocsit és erőszakoskodni kezdett.

A kapitány azonban nem ijedt meg, hanem revolvért rántott elő és az előkerülő — rendőr segítségével ártalmatlanná tette a négy fiatalembert.

A rendőrségre, majd az ügyészségre kísérték őket, ahol kiderült, hogy a négy vállalkozó szellemű fiatalember Jóth Károly, Stocker

László, Simon Mihály és Tar Ferenc. Az ügyészségen szabadlábra helyezték őket, de az ügyben folyik a nyomozás.

— Karácsony első estéjén, hétfőn este 9 órai kezdettel, a fiatalság örönére lesz meg tarva a harmadik álarcos és jelmez-es reggelig tartót táncestély, a Marcell J. J. iskola összes helyiségeiben, ezuttal a jelmezben megjelent hölgyeken kívül a legötletesebb férfi jelmezek is díjazva lesznek. Okvetlenül jöjjen el, ha kellemes karácsonyi szórakozás akar. Konfettin és szerpentin csata, műsor, tánc reggelig és minden ami szórakoztató, megtalálja ezen az estélyen.

PASZTOR-NYOMDA, ORADEA